

Dierenhelden

Clare Balding

Dierenhelden

100 ONGELOFELIJKE VERHALEN

van Bob de straatkat tot Barrie, de puppy die een
militair hielp om weer gelukkig te worden

ISBN 978-90-225-9368-4
ISBN 978-94-023-1729-9 (e-book)
NUR 402

Oorspronkelijke titel: *Heroic Animals*

Vertaling: Inge Pieters

Omslagontwerp: DPS Design & Prepress Studio, Amsterdam

Omslagbeeld: © Sean Laidlaw

Zetwerk: Pier Post

© 2020 Clare Balding

© 2021 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

De uitgever heeft ernaar gestreefd alle rechten van derden te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Degenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen contact opnemen met Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor de dierenhelden die er voor ons waren
toen we ze het meest nodig hadden

Ter nagedachtenis aan Archie (2005-2020)

Inhoud

Voorwoord	ii
Aldaniti	25
Alex	28
Antis	32
Aramis en zijn broers	37
Arkle	38
Barrie	42
Barry	46
Bob	49
Bobbie de Wonderhond	51
Bucephalus	54
Cairo	56
Charisma	60
Cher Ami	63
Chips	66
Christian	69
Clara	73
Congo	76
Crommie	78
Daisy	81
Diesel	84
Dolly	85
Dylan	88
Eenzame George	89
Félicette	91
Finn	93
Frankie	96
Gallipoli Murphy	98
Gander	101
Ganzen	103

G.I. Joe	106
Greyfriars Bobby	107
Grip en Grip	110
Gustav	113
Hachiko	115
Ham	118
Het geleerde varken	121
Hoover	124
Huberta	127
Jack	130
Jackie en Jack	132
Jake	134
Jet	137
Jim	139
Jovi	141
Judy	143
Kanaries	146
Kika	149
Koko	152
Koeznjetsjik	155
Laika	157
Lin Wang	159
Magic	162
Mick the Miller	164
Milton	169
Minnie	172
Miracle Mike	175
Moko	178
Molly	180
Mr. Magoo	182
Ning Nong	184
Paddy the Wanderer	186
Paul	188
Pickles	190
Pudsey	194
Ratten	197
Reckless	199
Red Rum	202
Rifleman Khan	207
Rip	210
Rocky	212

Sadie	213
Salty en Roselle	214
Secretariat	217
Sefton	221
Sergeant Bill	224
Sevastopol Tom	227
Sherlock	228
Shrek	231
Simon	233
Siwash	238
Smoky	239
Stoffel	243
Stubby	245
Tacoma	249
Tama	252
Tamworth Two	255
Thandi	256
Thula	260
Tirpitz	262
Togo	265
Tommy	268
Trim	271
Uggie	273
Unsinkable Sam	278
Valegro	280
Vogel Star	284
Warrior	286
Wheely Willy	290
Wojtek	292
Zarafa	296
Dankwoord	301
Illustratieverantwoording	303
Register	307

Voorwoord

Ik heb altijd geloofd dat ik in mijn leven meer ben gevormd door dieren dan door mensen. Dieren hebben me gemaakt tot wie ik ben, met hun talloze blijken van liefde, genegenheid en bemoediging als ik manieren probeerde te vinden om met ze te communiceren. Ik heb alles aan dieren te danken; aan Candy de boxer, die in mijn jeugd mijn beschermengel en kindermisje was, aan Valkyrie de shetlandpony, die haar best deed om mij wat manieren te leren, aan Volcano de Welsh pony, die me geduld leerde, aan Frank de Heinz 57-pony, die mijn eerste echte liefde was, en aan weglopertje Henry, die me leerde wat dapperheid was.

Ik ben nog net niet geboren in een stal en groot geworden in een kennel, maar het scheelt niet veel. Ik ben opgegroeid tussen de honden, pony's en paarden. Ze stonden heel ver boven mij (en mijn broer) in de pikorde van belangrijkheid in onze familie en dat kon ik heel opgewekt accepteren. Op al onze familiefoto's neemt minstens één dier een centrale plaats in en als er geld over was, werd dat eerder uitgegeven aan een nieuw paardendek, halster of hondenmandje dan aan menselijke luxe.

Dat was voor mij de norm en pas toen ik naar school ging, zag ik dat niet iedereen zo leefde. Eerlijk gezegd speelde de literatuur ook een rol in de dominante rol die ik dieren toedichtte – zeker de boeken die ik las, zoals *The Jungle Book*, *Black Beauty*, *Doctor Dolittle* en *Winnie the Pooh* – maar ik was diep geschokt toen ik ontdekte dat er in het echte leven mensen bestonden die niet dagelijks contact met dieren hadden.

Ik was zo geobsedeerd door dieren dat ik een tijdlang heb ge-

dacht dat ik zelf een hond was. Ik vertel scholieren vaak dat honden heel slim zijn wat betreft de dingen die echt belangrijk zijn in het leven: eten, bewegen, slapen en liefhebben. Dat is alles wat ertoe doet. Ik denk altijd dat wij mensen waarschijnlijk meer kans hebben om de sleutel tot het eeuwige geluk te vinden als we ons bij die vier essentiële dingen houden. De rest is uiteindelijk extra, zoals elke hond je kan vertellen.

Ik als baby met Candy de boxer.

Dieren brengen het beste in de mens naar boven en ik denk dat ze heel goed onze menselijkheid én onze ontwikkeling als beschaafde soort illustreren. Eerst waren we zelf een soort dier, daarna werden we afhankelijk van dieren en gebruikten we ze als voedsel of vervoermiddel en vervolgens werden ze een deel van ons leven en ons huishouden. Ze weerspiegelen het beste en het slechtste in ons. Als we lief, consistent, geduldig en duidelijk tegen ze zijn, zullen ze daarop reageren door ons zo goed mogelijk te helpen. Als we gemeen en ongeduldig tegen ze doen, hebben ze alle recht om ons te bijten of schoppen.

In mijn vaderland, het Verenigd Koninkrijk, hebben zo'n twaalf miljoen huishoudens huisdieren. Dat zijn miljoenen honden, katten en konijnen, woestijnratjes, hamsters en cavia's. Voeg daar nog

ruim 800.000 paarden en pony's aan toe en je hebt een land bomvol dierenliefhebbers.

Onze relatie met de dieren in ons leven en huis is veel ouder dan je misschien zou denken en in mijn ogen is een beetje waardering voor de bijdrage van dieren een teken van een ontwikkelde samenleving. Alle grote wereldbeschavingen uit de geschiedenis – de oude Mesopotamiërs, Egyptenaren, Amerikaanse indianen, Grieken, Romeinen, Maya's of Inca's, om er een paar te noemen – hadden dieren nodig om vooruit te komen en hebben geleerd ze te domesticeren. In China bestaat de dierenriem uit twaalf dieren, en heeft elk jaar zijn eigen dier. Je geboortjaar wordt gekoppeld aan een dier, dat je karakter zou beïnvloeden. Ik ben geboren in 1971, het jaar van het varken. Dat zou moeten inhouden dat ik ruimdenkend, vriendelijk, dapper en zachtaardig ben, maar ook een beetje lui en niet positief genoeg. Ik zal voortaan goed opletten of ik gemakzuchtig of negatief gedrag vertoon en mezelf daar stevig op aanspreken!

In het verleden aanbaden veel mensen dierengoden. In het oude Egypte moest de god Sobek, afgebeeld als een man met een krokodillenkop, of gewoon als krokodil, te vriend gehouden worden vanwege zijn band met de rivier de Nijl, de levensader van het land. Veel andere Egyptische goden waren een mengeling van dierlijke en menselijke kenmerken: Horus had, als god van de hemel, de kop van een havik, en de oorlogsgodin Sechmet had een leeuwenkop. Kijk 's avonds laat naar de sterren en je ziet de permanente gevolgen van ons geloof dat dieren een hogere status innemen: beer, schorpioen, ram, adelaar, kreeft, hond, zwaan en leeuw, allemaal vertegenwoordigd als stralende sterren, hoog boven ons verheven.

De oudste mythen, verhalen en gedichten gingen over dieren en probeerden te verklaren waar ze vandaan kwamen of waarom ze er zo uitzagen. Een legende uit het oude Rome vermeldt dat babybeertjes werden geboren als vormeloze klompen die in de juiste beervorm werden gelikt door hun moeder. Daar komt onze uitdrukking 'ongelikte beer' vandaan.

De grote wereldreligies leren ons respect voor dieren te hebben en in het boeddhisme staan ze op gelijke voet met de mens. Het is

uiterst symbolisch dat de zoon van God in het christendom geboren is in een stal, tussen het vee, en dat hij op zijn laatste reis wordt gedragen door een ezel. De christelijke patroonheilige van de dieren en de natuur is Franciscus van Assisi (geboren in 1181). Hij was beroemd vanwege zijn liefde voor dieren en men zei dat hij tegen de vogels preekte en een leeuw had overtuigd om geen mensen en hun vee meer aan te vallen. Hij zorgde voor alle dieren in nood.

In dit boek heb ik naar manieren gezocht om alle soorten dieren in het zonnetje te zetten, van giraffes en neushoorns tot katten, honden, ratten, chimpansees, paarden, schapen en varkens. Het is een soort geschiedenisboek geworden over cultuur, kunst, sport, oorlog en het moderne leven. Het is meer dan een collectie individuele dieren die bijzondere dingen hebben gedaan of op de een of andere manier iets hebben bijgedragen aan ons leven. Het is een eerbetoon aan alle dieren. Een hommage aan hun intelligentie, trouw, dapperheid, goedheid en schoonheid.

Er staan allerlei soorten verhalen in: vrolijke, trieste, inspirerende en grappige. Deze dieren zijn helden voor mij, of ze nu hun leven hebben geriskeerd om mensen uit de puinhopen van een gebombardeerd gebouw te trekken, een onmogelijke race hebben gewonnen, zich een weg naar olympisch goud hebben gedanst of zulk ongelooflijk slecht gedrag vertoonden dat ze de inspiratie werden voor iets goeds (Stoffel de honingdas, ik denk hierbij aan jou).

Er staan scheepskatten in en zelfs een scheepsvarken. Er staat een yorkshireterriër in die in de jungle werd gevonden en uiteindelijk een bataljon redde. Er staat een nijlpaard in dat heel Zuid-Afrika door is gelopen en een giraffe die dwars door Frankrijk wandelde. De leeuw Christian, afkomstig van de huisdierenafdeling van Harrods, ging zijn eigen leeuwentroep aanvoeren in Afrika, terwijl Wojtek de beer een militaire held werd in Polen. Ik heb een pratende zeehond met een New England-accent in dit boek opgenomen, levensreddende kanaries, ganzen die een keizerrijk redden en honden die ziekte kunnen ruiken.

Sommige verhalen zijn persoonlijk, zoals dat over Thandi de neushoorn, die ik zag toen ik filmde in een wildreservaat in Zuid-Afrika.

Ik heb de dierenarts ontmoet die haar leven redde nadat ze was verminkt door stropers, die haar hoorn hadden afgezaagd. Thandi overleefde die aanslag, plus alle operaties en huidtransplantaties, en werd het boegbeeld van de neushoornbescherming in heel Afrika.

Er zijn een paar paardenhelden uit mijn jeugd: Aldaniti, die in 1981 de Grand National won, Milton, die mijn favoriete springpaard was, en Charisma, die volgens mij het beste eventing-paard aller tijden was. Een iets recenter paard, Valegro, is opgenomen vanwege zijn schoonheid en gratie in de dressuur-arena. Allemaal hebben ze met hun genialiteit en hun persoonlijkheid de belangstelling voor de paardensport vergroot. Mensen werden gewoon verliefd op wat ze zagen.

De verhalen die er voor mij het meeste uitspringen zijn die over dappere dieren. Neem de blindengeleidehond Roselle, die haar blinde baasje op 11 september 2001 door de brandende puinhopen van het World Trade Center leidde. Overal om hen heen gillende, rennende en vallende mensen, maar dankzij haar toegewijde werk heeft haar baas het overleefd. Of de ezel Gallipoli Murphy, die gewonde soldaten van het slagveld droeg, de duif Cher Ami, die door zwaar vijandelijk vuur vloog om een wanhopige boodschap te bezorgen, en het paard Sefton, dat de IRA-bomaanslag in Hyde Park overleefde en een symbool werd van de hoop dat het Noord-Ierse conflict op een dag verleden tijd zou zijn.

Honden, paarden, duiven, olifanten, dolfijnen en nog veel meer dieren hebben ongelooflijke dingen gedaan onder gevaarlijke omstandigheden. Veel van deze dieren zijn daarbij gewond geraakt of zelfs gesneuveld. Soms hingen hun heldendaden samen met hun natuurlijke instinct en hun superieure reukzin, zicht of gehoor, soms kwamen ze voort uit een eigenschap die wij enorm kunnen waarderen: trouw. Sommigen zullen zeggen dat ze slachtoffers waren en geen helden, maar ik wil ze liever prijzen, eren en bedanken voor daden die misschien instinctief waren, maar zo veel levens hebben gered.

Bij veel van deze verhalen springen de tranen me in de ogen als ik ze teruglees, vanwege de trouw die eruit blijkt, een trouw die nooit wegviel, zelfs niet als wij mensen dachten dat alle hoop verloren

was. De meeste honden zijn bijvoorbeeld trouwer aan hun baas dan diens eigen partner, ouders of kinderen. Hun liefde is grenzeloos en compromisloos. Het verhaal van Hachiko, die elke dag om drie uur 's middags bij een station in Tokio op zijn dode baas stond te wachten, hoewel die nooit meer terug zou komen, maakt me nog steeds aan het huilen. Negen jaar lang kwam hij daar precies om drie uur aanzetten. In Japan werd hij een symbool van eeuwige trouw. Al even ontroerend is het verhaal van Greyfriars Bobby, de skyeterriër die het graf van zijn dode baas veertien jaar lang heeft bewaakt.

Toen de Tibetaanse terriër Archie bij ons in huis kwam, was ik ervan overtuigd dat zijn voorouderlijke wortels als bewaker van boeddhistische tempels hem een sterk gevoel van trouw plus iets zen-achtigs zouden geven. Ik hoopte dat hij eeuwig kalm maar ook nieuwsgierig zou zijn, dat hij verborgen diepten zou hebben en het vermogen om het karakter van mensen te beoordelen door alleen maar aan ze te ruiken. Uiteindelijk bleek dat een stuk steen zen-achtiger was dan Archie, die ging bijten als iemand zijn territorium betrad of hem iets opdroeg waar hij geen zin in had, die niet van grotere honden hield en die we nooit met kinderen hebben vertrouwd. Archie was maar in één ding geïnteresseerd: vreten. Als brood een verboden genotmiddel was, zou hij de beste drugshond aller tijden geweest zijn. Hij was niet perfect, maar we hielden zielsveel van hem en hij is meer dan vijftien jaar een lid van ons gezin geweest dat altijd de beste plekjes op de bank of het bed innam. Hij nam ons mee naar plekken waar we anders nooit gekomen waren, bezorgde ons vrienden voor het leven en maakte ons elke dag aan het lachen. Nu hij er niet meer is, is er een gapende, hondvormige leegte in ons leven achtergebleven. We hebben alleen de foto's nog (hij was een erg fotogenieke hond) en de herinneringen.

Er zijn honden die een epileptische aanval voelen aankomen of kanker kunnen detecteren, vermiste huisdieren kunnen opsporen of explosieven kunnen opsnuffelen. Archie kon het op twintig meter afstand ruiken als je een chipje op de grond liet vallen. Ik denk dat hij de weg naar onze voordeur wel kon vinden als je hem een eindje verderop dropte, maar niet als iemand hem onderweg een

fatsoenlijk maal aanbood, en hij had zeker niet gekund wat Bobbie de Wonderhond deed toen hij binnen een half jaar vierduizend kilometer aflegde om weer thuis te komen.

Ik heb bij het schrijven van dit boek zo veel geleerd over de fysiologie van verschillende diersoorten en ik hoop dat je het leuk zult vinden om iets te ontdekken over hun denkvermogen of het feit dat honden driehonderd miljoen reukreceptoren hebben in plaats van de zes miljoen van een mens, wat wel verklaart waarom ze zo veel meer ruiken dan wij.

Er zijn dingen waarop de wetenschap geen antwoord heeft – zoals de manier waarop postduiven en trekvogels de weg vinden of waarom spreeuwen in zwermen van duizenden vliegen – maar dan vind ik het juist mooi om me gewoon te verliezen in verwondering over de grote genialiteit van het dierenrijk.

Zoals Archie ons nog duidelijker heeft gemaakt, sluiten we in wezen een soort deal als we onszelf toestaan om van een dier te houden, want in de meeste gevallen zal dat eerder overlijden dan wij en dat doet altijd enorm veel pijn. Alice en ik waren er kapot van toen Archie wegviel en we hebben dagenlang gehuild. Ik vind het nog steeds zwaar, vooral rond bedtijd, maar ik heb de pijn van een gebroken hart altijd nog liever dan de gedachte dat ik de vreugde die Archie in ons leven bracht had moeten missen.

Sommige dieren brengen niet alleen vreugde, maar geven het leven van de mensen om hen heen ook nieuwe betekenis en doelen. Bob de kat veranderde het leven van James Bowen; hij gaf hem troost én de inspiratie om een bestseller te schrijven. Wheely Willy gaf kinderen hoop met zijn opgewekte levenshouding, hoewel hij verlamd was geraakt door de wreedheid van zijn oorspronkelijke eigenaar, en de minipony Magic bood troost aan kinderen en volwassenen die van trauma's moesten herstellen.

Als ik mijn vader zou vragen om een heldhaftig dier te noemen, zou hij geen moment aarzelen en meteen 'Mill Reef' roepen, omdat het paard dat hij trainde en dat in 1971 de Derby won zijn leven had veranderd. Mill Reef was een geweldig renpaard, op zijn tweede al kampioen en op driejarige leeftijd de winnaar van de grote

Group 1-races van Europa – de Derby, de Eclipse, de King George en de Prix de l'Arc de Triomphe. Hij was dapper en getalenteerd, en leek boven de grond te zweven als een balletdanser. Hij was dan ook een gevierd paard, een superster, maar het jaar erna brak hij zijn been bij ons op de galoppeerbaan.

Mijn vader was behoorlijk overstuur. Operaties aan gebroken paardenbenen zijn gevaarlijk. De narcose kan fataal zijn als de dosering niet precies klopt en het paard kan zichzelf nog erger beschadigen als het bijkomt en in paniek om zich heen begint te schoppen. Verder is het moeilijk om een gebroken been te ontzien zonder dat het paard andere problemen krijgt door gebrek aan beweging. Gelukkig had Mill Reef het temperament en het gestel om de ingreep te overleven en te herstellen. Daarom is hij een held in de ogen van mijn vader. Hij heeft nooit meer een race gelopen, maar hij heeft nog een heel succesvolle carrière als dekhengst gekregen en er zijn nog steeds afstammelingen van Mill Reef die races winnen.

Mijn moeder zou waarschijnlijk kiezen voor Candy, haar eerste boxer, die zo aan mij en mijn broer gehecht was dat ze uit een bovenraam sprong toen ze dacht dat we gekidnapt werden. Dat was niet zo – mijn moeder had alleen een nieuwe jas aan en Candy herkende haar niet van achteren – maar goeie god, het was een indrukwekkend staaltje beschermingsdrift.

Ik had het eerder al over de pony's die me leerden hoe ik me moest gedragen. Valkyrie was een grappige kleine pluizenbol die voor een shetlandpony een tamelijk chic leventje had geleid. Ze was eigendom van Hare Majesteit de Koningin geweest en ze werd na mijn geboorte aan mijn ouders gegeven. Valkyrie hield er hoge standaarden op na. Ze had weinig geduld met peuters die stampvoetten of boos met roskammen gooiden. Ze keek me altijd heel afkeurend aan als ik me misdroeg en zo nu en dan drukte ze me zacht doch beslist in een hoekje van de stal; ze liet me pas gaan als ik mijn kinderwoede weer een beetje kon beheersen.

*Ik in rocksterrenpose op Valkyrie de shetlandpony,
mijn broer Andrew zittend in het gras.*

De rug van Valkyrie was de plek waar ik begon te vallen en dat gevoel van onverwachte lancering ook ging waarden. Ik leerde vallen, rollen en me op het moment van vallen ontspannen in plaats van stijfjes een arm uit te steken, die vervolgens kon breken. Leren hoe je eraf moet vallen voordat je leert erop te blijven zitten is misschien niet de manier waarop alle kinderen leren paardrijden, maar voor mij werkte het.

Toen ik ouder en groter werd, stapte ik over op grotere pony's. Volcano was een prachtige Welsh bergpony met ondeugende neigingen. Ik denk dat hij expres stopte of wegrende bij springoefeningen, om te kijken of ik er nog wel met mijn hoofd bij was. Telkens als ik een beetje overmoedig werd of mijn concentratie verslapte, ging hij op de rem. Het was om gek van te worden, maar heel leerzaam. Als ik erop terugkijk, denk ik dat hij me heeft geleerd om gefocust te blijven, geduldig te zijn, om altijd door te gaan, ook als het even niet lukt, en vooral ook om niet te vol van mezelf te zijn.

Intussen probeerde ik constant een manier te vinden om met dieren te communiceren. Ik wilde Doctor Dolittle zijn. Ik wilde alles begrijpen wat ze zeiden en dachten. Misschien zag ik dingen die er niet waren, maar ik geloof dat mijn lievelingspony Frank me begreep.

In mijn ogen was Frank een schoonheid omdat hij zo origineel was. Zijn vacht was vuilgrijs met hier en daar wat bruine en zwarte vlekken, zijn oren waren bruin, de roze huid om zijn ogen en neus verbrandde snel in de zon en zijn manen zaten altijd in de war. Hij had de neiging om de stal uit te springen, hij brak ooit mijn voet toen hij erop ging staan tijdens zo'n ontsnappingpoging en hij was niet makkelijk te berijden. Zijn mond was ongeveer zo gevoelig als een blok hout, dus hij was moeilijk te leiden, maar ik hield heel veel van hem.

Ik op Frank, mijn eerste liefde.

Hij was mijn Frank en ik ging uren met hem uit rijden, waarbij ik hem al mijn problemen toevertrouwde, mijn zorgen dat ik er niet bij hoorde uitte en dingen besprak die me dwarszaten. Frank luisterde. Hij luisterde echt. Zijn bruine oren schoten naar voren en naar achteren en ik voelde me beter als ik dingen hardop besprak. Ik keek naar hem en bewonderde zijn zelfvertrouwen, zijn weigering om zich te laten definiëren door de conventionele omschrijvingen van hoe een pony eruit hoorde te zien, zijn plezier in het leven, en ik besloot dat Frank wist dat het oké was om anders te zijn. Hij genoot zelfs van zijn anders-zijn en van het feit dat hij er niet uitzag of zich gedroeg als andere pony's. Hij zou altijd blijven opvallen en daarom hield ik nog meer van hem.

Henry was een ander verhaal. Hij was heel mooi en ontzettend snel. Henry deed nooit rustig aan. Hij vertrok met honderd kilometer per uur en vertraagde voor niets of niemand. Op een springparcours kon ik hem nog net in een beheerste handgalop houden, maar zodra hij open ruimte zag, was hij weg. Crosscountryrijden met hem was een van de meest angstaanjagende en stimulerende dingen die ik ooit heb gedaan. Ik moest het parcours eerst zorgvuldig verkennen, want als ik niet wist waar het naartoe ging, zouden we onze afslagen missen voordat ik ze überhaupt kon zien. Ik heb nooit meer met zo'n snelheid over hekken gesprongen, zelfs niet op een renpaard. Ik moest leren om me er gewoon aan over te geven, ondanks mijn angst.

Dat hielp misschien wel bij het wedstrijdrijden. In de korte tijd dat ik amateurjockey was, merkte ik dat de tijd kon vertragen. Vóór een wedstrijd was ik zenuwachtig en gespannen, maar zodra ik mijn voet in de stijgbeugel zette en me in het zadel hees, was het alsof ik in trance ging. Ik was niet meer zenuwachtig en tijdens de wedstrijd zag ik dingen aankomen en kon ik erop reageren voordat ze gebeurden. Waarschijnlijk bedoelen ze dat met 'in een flow zitten' en het is een gelukzalige toestand. Het leerde me hoe ik helemaal aanwezig kon zijn, helemaal alert en toch volkomen kalm.

Ik dacht altijd dat het moeilijk voor jockeys moest zijn om echt contact te hebben met een renpaard. Ze hangen over hun nekken, met weinig contact via het been, en ze trekken ofwel hard om ze te vertragen of ze duwen uit alle macht om hun paard sneller te laten gaan. Daar zit niet veel tussenin. Anders dan bij eventing, springen of dressuur krijgt een jockey niet jaren de tijd om een renpaard te leren kennen. Soms springen ze er vlak voor een wedstrijd voor het eerst op. Het leek me iets als autorijden – de merken kunnen iets van elkaar verschillen, maar de bediening zit altijd op dezelfde plek.

Pas toen ik op een paard begon te rijden dat Knock Knock heette, besefte ik dat renpaarden niet allemaal hetzelfde zijn. Hij had talent, dat viel niet te ontkennen. Thuis op de galopperbaan ging hij alle andere paarden voorbij, maar op de renbaan wilde hij er niets van weten. Hij eindigde meestal zo laag dat zijn formulier eruitzag als

een rijtje eendeneieren: oooo. Ik begon hem thuis te berijden op de galoppeerbaan en merkte dat hij echt een hekel aan andere paarden had. Hij legde zijn oren plat en probeerde ze te bijten als ze te dichtbij kwamen, dus hield ik hem wat apart en gaf hem de ruimte.

Hij reageerde enorm op affectie en vond het heerlijk om beklopt te worden. Onder het lopen bleef ik hem klopjes op zijn hals geven en dan stak hij zijn oren omhoog. In de stal gaf ik hem volop knuffels en pepermuntjes. Ik reed heel graag op hem en als we wat werk mochten doen met een paard dat zijn laatste wedstrijd had gewonnen, schoot Knock Knock hem voorbij alsof hij stilstond.

Mijn vader besloot Knock Knock te laten meedoen aan een amateurrace, gewoon om eens iets anders te proberen. Hij vroeg mij of ik hem wilde berijden en ik zei meteen ja. Het was een conditions-race waarin de condities niet bepaald in Knock Knocks voordeel waren. Hij droeg in verhouding met de anderen meer gewicht dan hij bij een handicap-race zou krijgen en hij was een outsider bij het wedden, met 25 tegen 1, wat ook niet zo vreemd was. We reden naar de start met zijn hoofd mooi recht, als een dressuurpaard. Ik dacht: wat er ook gebeurt, we zien er in elk geval goed uit.

Toen de starthekken opengingen, vlogen de andere paarden ervandoor. Knock Knock en ik namen de tijd en ik liet hem zijn eigen tempo vinden door hem bij de meute weg te houden en hem een beetje de ruimte te geven. Toen we op het rechte stuk kwamen, kwamen de voorste paarden weer in zicht en was Knock Knock mooi op snelheid. Er was geen druk om te winnen, want ik wilde alleen maar dat hij er een beetje plezier in had, dus gaf ik hem een klopje op zijn nek en zei: 'Braaf.' Ineens zette hij er de sokken in en vlogen we de hele baan rond. We passeerden de tweede favoriet, toen de favoriet, en plotseling liepen we op kop, met minder dan één furlong te gaan, nog maar een kleine tweehonderd meter dus. Ik bleef maar 'Braaf, braaf' zeggen en lachen omdat het allemaal zo idioot was. Ik bewoog me niet in het zadel en ik pakte al helemaal mijn rijzweepje er niet bij. Ik grijnsde de hele weg naar de finish en we eindigden als eerste.

Ik heb nog twaalf keer op Knock Knock gereden – verreweg mijn

meest consistente partnerschap met een renpaard – en won nog drie races op hem, en we eindigden ook nog acht keer bij de eersten. Het was zo leuk omdat het voelde alsof ik de oplossing van een raadsel had gevonden en echt een band met hem had opgebouwd, waardoor hij voor me wilde winnen.

Paarden hebben iets edels over zich dat kunstenaars door de eeuwen heen heeft geïnspireerd om hun waardigheid en schoonheid te verbeelden. Kijk naar het door Munnings geschilderde portret van Warrior, het cavaleriepaard dat de gruwelen van de Eerste Wereldoorlog overleefde, en je ziet dat zijn hoofd is afgekeerd van de kunstenaar, op zoek naar gevaar in plaats van aandacht. Hij is trots, maar ook nederig, alert maar stabiel. Sir Alfred Munnings was een van de grootste paardenschilders aller tijden en hij was er speciaal goed in om ook de karaktereigenschappen van de paarden te portretteren en niet alleen hun fysieke kwaliteiten.

Overall ter wereld zijn paarden altijd hogelijk gewaardeerd om hun kracht, snelheid en behendigheid. Als vervoermiddel, jachtgenoot of strijdmakker – in die rollen veranderden ze het leven van onze voorouders. Er zijn honderden standbeelden van paarden op de wereld, wat iets zegt over hun status en het belang dat we aan ze hechten. In oude graven zijn machthebbers gevonden die begraven werden met hun kostbaarste eigendommen, waaronder hun paarden.

In Charlie Mackesy's briljante boek *De jongen, de mol, de vos en het paard* is het paard degene die wijsheid en troost biedt. In elke situatie weet hij precies wat hij moet zeggen zonder pedant of afgezaagd over te komen. De jongen vraagt hem om dapperheid te omschrijven en het paard zegt: 'Naar waarheid zeggen wie je bent met heel je hart.' Het paard leert de jongen hoe sterk liefde is, dat hij niet te ver vooruit moet kijken, dat hij zo nodig om hulp moet vragen en dat hij niet van zijn koers moet afwijken door het gedrag van anderen. Het paard is direct, eerlijk en altijd even zachtaardig. Hij vertegenwoordigt alles wat wij willen zijn en toch heeft hij geen greintje arrogantie in zich. 'De waarheid is dat iedereen in wezen maar wat doet,' zegt hij in een krachtige boodschap aan iedereen met het bedriegersyndroom.

Het komt niet als een verrassing dat paarden zo waardevol blijken bij allerlei vormen van therapie. Of het nu gaat om het werken met mensen die vreselijke trauma's hebben opgelopen, mensen die vechten tegen alcohol- of drugsverslaving, mensen met fysieke of neurologische uitdagingen, mensen die het moeilijk hebben op school of zich moeten aanpassen aan een nieuw leven; paardentherapie is vaak een succesvolle en waardevolle behandeling gebleken. Paarden hebben iets dat ons recht in onze ziel raakt en ze zien dingen in ons die we vaak niet bij onszelf kunnen herkennen.

Honden zijn ook een groot succes in de therapiesector en nu en dan bereikt zelfs een kat delen in ons die andere mensen niet kunnen bereiken, zoals Thula heeft bewezen.

We hebben allemaal onze eigen dierenhelden en ik vermoed dat het in tijden van onzekerheid, zoals de maanden van lockdown in 2020, het alledaagse heldendom van onze huisdieren is, dat velen van ons op de been houdt. Ze zorgen net zo goed voor ons als wij voor hen. Mensen die alleen wonen, bieden ze gezelschap en troost, een reden om elke dag naar buiten te gaan om te wandelen. Voor mensen die met anderen samenleven kunnen ze het middelpunt van het gezin zijn, de magneet die zorgt dat je dingen samendoet. Voor mensen die onder gevaarlijke omstandigheden leven, brengen ze verlichting en hoop. Zoals Herman Melville schreef: 'Er zijn geen filosofen die ons zo door en door begrijpen als honden en paarden.'

Onze verhalen over onze geliefde huisdieren houden ze voor altijd in leven en dat is wat ik met dit boek wil doen voor Archie en die honderd buitengewone, bijzondere, opmerkelijke dieren die ik heb beschreven. Ik hoop dat je net zo veel plezier beleeft aan het lezen ervan als ik heb gehad aan het schrijven over deze helden.